

Nr 204.

Av herr **Holmström**, *angående uppgörande av plan för utbyggnad av bombsäkra drivmedelsanläggningar.*

I statsverkspropositionen, bilaga 25 (s. 2 och 3), ha bl. a. återgivits delar av ett yttrande av 1945 års försvarskommitté angående de äskanden från försvarets förvaltningsmyndigheter, som avse anslag under kapitalbudgeten under nästkommande budgetår. Försvarskommittén framhåller, att ovissheten om den blivande försvarsorganisationens gestaltning talar för att så långt möjligt byggnadsarbeten och markförvärv tills vidare finge anstå. Detta gällde även beträffande sådana arbeten som redan påbörjats men som alltjämt befunne sig i sitt begynnelsestadium. En särställning i förevarande hänseende syntes dock böra tillkomma de med medelsäskandena för budgetåret 1947—48 avsedda bergrummen, av vilka behov syntes komma att föreligga, oavsett huru den blivande försvarsorganisationen utformades.

Av propositionen framgår att Kungl. Maj:t medtagit anslag dels för ett ammunitionsförråd för armén, dels för vissa fullträffsäkra mindre förråd för marinen, även dessa huvudsakligen avsedda för tygmateriel. Däremot ha inga fullträffsäkra förråd för drivmedel föreslagits. Under de senare budgetåren ha mycket stora anslag beviljats för anskaffning av tygmateriel för armén, fartygsbyggnader för flottan och inköp av flygplan för flygvapnet. All denna moderna materiel fordrar vid användningen stora kvantiteter flytande drivmedel. I vårt land med dess i förhållande till behoven vid krig begränsade inhemska resurser kan icke drivmedelsberedskapen tillgodoses endast genom inhemsk produktion eller övergång till ersättningsbränslen, ej heller kan man lita till att importen härav kan upprätthållas. En i fredstid planerad inhemsk produktionsökning tager avsevärd tid att genomföra, så ock en omställning av motorer och maskiner till drift med ersättningsbränslen.

Drivmedelsberedskapen är vidare ingalunda ett extremt militärt spörsmål. Dess betydelse för vår civila försörjning, av vilken framgången i ett krig är så nära beroende, får ej heller förbises. De förslag, som framlagts av bland andra 1944 års drivmedelsutredning, sikta också på den totala drivmedelsförsörjningens säkerställande. Av vad nu för rimlig tid framåt kan förutses kommer sålunda *lagerhållningen av importbränslen* att utgöra den väsentligaste grundvalen för en tillfredsställande drivmedelsberedskap. I bombkrigets tidevarv är det av lika stor betydelse att verkligen *trygga* förvaringsmöjligheter finnas för denna lagerreserv, i annat fall kunna lagren betraktas mer eller mindre

som en teoretisk tillgång i synnerhet som huvudparten av de för närvarande tillgängliga lagringsutrymmena äro koncentrerade till ett fåtal ur bombskyddssynpunkt illa belägna platser. Den tvångslagring som genom tvångslagringsförordningen 1938 kan beräknas komma till stånd inom landet är uppenbart otillräcklig och innebär sålunda att huvudparten av lagren förvaras i oskyddade cisternanläggningar tillhörande oljebolagen. Snara åtgärder synas sålunda behöva vidtagas för en utökning av de bombsäkra tankanläggningarna för flytande drivmedel.

Överbefälhavaren har uppgjort en plan för utökning av försvarsväsendets lagringsmöjligheter i berggrum för flytande drivmedel, vars genomförande av honom anges utgöra en ofrånkomlig förutsättning för krigsanvändningen av försvarets tekniska materiel. Rikets beredskap synes kräva att utbyggnadsprogrammet snarast påbörjas. Anledning synes icke föreligga att på grund av nu rådande materielläge ånyo ställa denna fråga på framtiden, när den längsta tiden åtgår för den icke materielkrävande del av arbetet, som utsprängningen av berggrummen innebär. De militära förvaltningsmyndigheterna ha för nästa budgetår äskat sammanlagt ca 3,3 miljoner kronor för detta ändamål.

Chefen för försvarsdepartementet har intagit den ståndpunkten, att — oavsett att många redan beslutade byggnadsarbeten på grund av materielbrist ännu icke kunnat påbörjas — det likväl måste anses befogat att i viss utsträckning äska medel för nya byggnadsarbeten för försvaret, när på grund av ändrade förhållanden dessa arbeten kunde visa sig vara mera angelägna än vissa av dem beträffande vilkas utförande principbeslut redan fattats. De bombsäkra cisternanläggningarna synas just intaga en sådan ställning.

I anledning av det ovan anförda hemställes.

att riksdagen *dels* måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att plan för utbyggnad av bombsäkra drivmedelsanläggningar uppgöres,

dels ville för budgetåret 1947/48 bevilja sammanlagt 3,3 miljoner kronor för påbörjande av byggnadsarbetena att i enlighet med framlagda äskanden fördelas med 1,3 miljoner kronor på arméns fortifikationsförvaltning, 1,2 miljoner kronor på marinförvaltningen och 0,8 miljoner kronor på flygförvaltningen.

Stockholm den 23 januari 1947.

Nils Holmström.